

על צ'יק מזוייף וחמור אמת

נראה הדבר שהמנהל היטיב להבין מחנך כמה אמורים הדברים. הצ'יק מזוייף. נפלת בפח?!

"לולא הסכום כה פשוט, היית נתבע לדין בעוון זיוף. שלום."

יצא חנן מהבנק אבל וחפוי ראש: עד היכן רשעותם של הבריות מגיעה! כששב חנן הביתה חכו רבים לבואו. צביקה דאג לפרסם ברבים את ספור המעשה בהמחאה. ברדת חנן מן האוטו בוס, הקדימו את פניו בתרועות: "הי חנן-חנני! איך היה שם בבנק? ספר!" חנן שותק ואינו דובר דבר, ורק פניו זעופים עד מאד.

הנה כזה הוא צביקה. נבל מפולפל בר מזל! גזי ושמך. נמוך קומה ותפוח כרס, לב רחב ויצר של מוזיק להכעיס.

*

כשבאו החצרן והגנן אל צביקה גוצי, וסחו לו על החמור, הרהר קצ' רות ואמר להם: "סתם להרוג? מה בצע? אפשר להפיק תועלת גם מחמור. ננסה למכור. להרוג לא תאחרו..."

"מי יקנה מוזיק זה? למי תמכור גבלה מסריחה זו, מרובעת רגלים?" "אפשר למכור", אמר להם צביקה. "תנו לי שבוע. יש לי פושט נבלות מכר, נוח מיועצו; אפשר יחפז בו איזה נצרתאי, והטוב מכולם — לח רושט הנקניקים. הללו ריבו במחירי רוי לפי משקל הקילוגרמים."

"יפה", אמרו שניהם. נודמנו המקרים ונכנס אדר שבו מרבין בשמחה. יש רצון לחגוג וכסף אין. איך נחוג את החג בלא יין ועופות ושאר מיני מתיקה? ובכן — החמור! מן החמור נזי

(המשך בעמוד 9)

פעם ראה צביקה את פנקס חסכוניו של חנן. "מהו פנקס זה?" שאל. וחנן סח לו בפרוטרוט על קופת החיילים וחסכוניותו. צביקה שמר בלבו את העניין.

פעם נתגלגל לידי צביקה, צ'יק נושן של ברקליס-בנק, על מספר חשבון שנת בטל בינתים. רשם צ'יק זה לפקודת חנן נמרי, ע"ס 2.750 ל"י. ועל החי תום: קופת החיילים. הכניס את ההמ"ח למעטפה ושלחה לחנן בדואר רשום.

אותו יום שקבל חנן את ההמחאה, היה לו יום אושר בחייו. אמונו באדם שב אליו ונתחזק. כאשר פגש בצביקה, הראה לו את ההמחאה ואמר: הנה לפניך הצ'יק. ואתה פקפקת ולא האד מנת כי יחזירו לי את כספי. אפילו רבית שלמו! (הפרש הסכום נגדם בטעות, מחמת שכחה. וחנן סבר כי רבית נתנו לו!).

כל אימת שהיה צביקה נוסע העיירה בעניני המשק, היה חנן מבקשו לטול את ההמחאה לבנק-ברקליס. צביקה סרב מדי פעם, והיו לו נמוקים משכ נעים מאד.

מיאל. עברו כחדשים, עד שנסע חנן העיירה במיוחד קבל "שבת" מסדרן העבודה) לפרוע את ההמחאה. נכנס לבנק והראה שם לפקיד את המחאה.

הפקיד בחן בחשבונותיו, והציץ בפני חנן, תמה לדעת מה מצא ברנש זה לזיוף המחאה בסכום פשוט כל-כך. כשתהה דיו על פרצוף זה שלחהו בכל האדיבות למנהל.

"מנין לך הצ'יק?" — שאלו את חנן נמרי בחדר ההנהלה.

שח להם: "קבלתי מקופת החיילים המשוחררים. זהו חוב נושן שהם חייבים לי".

ונפטר מראותו לנגד עיניו. חמור זה, מה איכפת לו פטיש? סר קמעה, וחור זר לסוריו. היה החצרן מטרדו מן הרפת והאסם, פנה והלך לגן, לחבל בעצים הרכים ולרבוץ על כרי הדשא. היה הגנן מרדפו בקלשון ומגרפה וב"מטר חרפות — והחמור מפשיל זנבו וגס לחצר.

לימים פגש את פרוקיה. פליאה היא כיצד נתעלמה מעיניו האתון עד כה. אולם מיום שנפגשו השנים, דבקו זה בזה, ולשווא נסה אריך חלילי להפריד ביניהם. כולא הוא את פרוקיה בדיר, והיא קופצת מעל לגדרות וברו רחת. יוצא הוא עמה למערה, והיא נסה הביתה. פעם אף קפחה את ארוחתו, שהיתה צרורה בשקי האוסף. נסה הביתה ואריך רחימאי נותר בלא אתו-נו ובלא ארוחת צהרים.

באשר הלך החמור, הלכה האתון אחריו. קסם לה זה החמור מאריך חלילי ורחלותיו. ביום שוטט הזוג בחצר וחבלו ברפת ובסאם, ובלילה פוגשם השומר רובצים בצותא על המדשאה לפני חדר האוכל, זו המדשאה, בת טפוחיו של הגנן. ביקרי פרחיו ובחוריו שתליו חבלו. צמד חמד. אתון וחמור. הלואי וידע כל בעל סוד זה. כיצד לקשור אליו את רעייתו, כאשר היטיב לעשות החמור. יש דברים בגו, ודי לחכימא...

יום אחד טכסו ביניהם החצרן והגנן דרך להפטר מן המוזיק. "כלו כל הקר צים", אמר הגנן. "חמור זה מוציאני מכלי". "הוא מקצר את ימי", אמר החצרן. פסקו לו מיתה בעשרה אופנים. זה מציע בסטן וזה לשוחטו בסכין. העיקר — ילך החמור לכל הרוחות!

אולם בהמה במשק, שייכת היא למזכיר המשק. בלעדיו לא ייעשה דבר, מקטון ועד גדול. הלכו, איפוא, שניהם אל צביקה ושחו לו אודות החמור. אך תחילה הניחו לי לספר לכם מקצת מתולדותיו של צביקה.

*

צביקה וחמור — מין הדומה למי נהו. ובמה אמורים הדברים? כשם שהחמור חבלן, כך צביקה מוזיק. מוזיק שכמותו, המצליח לצוד כל אדם בנקודת תורפה שלו. — אין שני לו ביננו. את מי לא "סדר" ואת מי טרם "מתח"?!

לא מכבר נטפל לחנן וכמעט ולא נתפס זה לסוהר בעוון זיוף המחאה. המעשה תחילתו בימים שחנן היה לנס-קורפורל בצבא הבריטי. ארבע שנים בלה במחנות במצרים, ולא זכה לצאת מארץ זו לאירופה אף ליום אחד, כשם שעשו שאר חבריו. סדרו אותו, היה רגיל לאמר. הנה גם מדוע נשאר רחוק. את מיטב שנותיו הצעירות הקדיש לצבא, ולכן לא היה לו פנאי לחזר אחר נערות. בצבא צריך להיות חייל, אין פנאי לדברים אחרים. נו, והאט.ס.י? מן הללו יכלת לבחור לעצמך. — אי אפשר. הן הלכו עם האוסטרלים והן בריטים. אין זה מטבעו של חנן להדיח בין שנים שנדברו ללכת יחדיו.

הוא היה אדם מסודר ונגש לכל ענין ברצינות יתירה. כאשר נוסדה קופת החיילים, היה שוקד מדי חודש להכניס לקופה תשלום קבוע. עדין לא ידע שהוא מניח כספו על קרן-הצבא. בגמר המלחמה הצטרף לארגון החיילים המשוחררים, השתתף בכמה ועי דות ונבחר למזכיר סניף החיילים המשוחררים במשקו. היה מקבל מפעם לפעם תוזרים ועונה במכתבים מפורטים. עברו שנים, הארגון התפרק והקופה נתבטלה. חנן שומר על פנקס חסכוניו תיו, ורשומה בו יתרה לזכותו בסך שתי לירות וחמש מאות ושבעים וש' לוושה מיל.

האמין שבאחד הימים יחזירו לו את כספו. מילא, אשרי המאמין!

בדיר, בין הכבשים והטלאים, היתה אתון. יוצאת האתון, פרוקיה, עם העדר למרעה, והיא משתרכת אט-אט בשור ליו. עתים נושאת היא על גבה את אריך חלילי, זה הרועה הממושקף אררי-הרגלים. האתון משתרכת קדימה ורג ליו של הרכב נגררות מחמת ארכן ומשרות דו-חריצים על פני הקרקע. בחורף, היא עונת ההמלטה, היה אריך נוטל את הטלאים הרכים מסולסלי הצמר שנוולו בשדה ומניחם בשקי האוכף של האתון. היתה פרוקיה צועדת במתינות והרחלות, שבר-בטנן בשקיה. מהמות ופועות עדי הגיעו לחצרות הדיר.

אתון שכזו, צייתנית וארוכת אונים, ממעיטה ללעוס ואינה מתמרדת — אין לך טובה ממנה. אמנם לפעמים היתה נדחקת עם הכבשות לפנים סורגי המחלוב, לטעוש שעורה גרוסה בלולה בסר בין ובגריסי חרובים קפריסאים, אלא שאריך היה מניח לה ברוח בודחה. קוריו, אתון במחלוב. סוף-סוף, פרוקיה, אותך לא נחלוב...

בשבתות נוטלים האבות את האתון, ורותמים אותה לכרכרה, ומסיעים את כל להקת האוטוטים בני השנים והשלוש לטייל סחור-סחור בחצר המשק ובדרך היורדת לשדה התלתן.

הנה, דואים אתם, כמעט אידיליה כפרית: אתון ארוכת אונים, ואוטוטים מצטללים בכרכרה, טלאים צחורי צמר ורועה ממושקף ארוך רגלים וחליל בפיו. הכל היה כשורה לולא זה החמור, שהופיע אצלנו אי-מאין. פעם נסעו לעקור אבנים בכפר נוש ומצאו בין בתיו החרובים חמור זנוח, דל בשרים, מט לנפול על רגליו הדקות ככפפי עץ. חשבו המוצאים שנודמנה להם מציאה, והביאוהו עמם הביתה.

חמור במשק, ימצא לו שמוש. והא ראה — פרוקיה. נחא.

קשרוהו לעמוד בפנת האוורה והניחו לו תחילה להביא ולהשמין בשור. היה לוועס וגורס ודוחס לקיבתו את הקש והשעורה שמצא הפקר סביבותיו, וכשתם המון לעס וטחן את חבלו ויצא לחפשי. תפסוהו פעם ושתיים וקשרוהו, והחמור, בן-מיניק שכמותו, קורע את חבליו. ובורח. למי במשק יש פנאי לרדוף אחר חמורים? התעצלו לתפסו והניחו לו לשוטט בין הרפתות, לטעום חלתן וחציר, וכשבע דיו נכנס למח סן התבואות ונרדם בין שקי השעורה.

מעולם לא היו לו לחמור ימים טר-בים כימים אלו במשק. הוא שמן וכרסו תפחה ונתעגלה מיום ליום.

החצרן טרוד בעיסוקיו, וכשהוא פו-גש בחמור מטיל הוא פטיש בצלעותיו

מלון ציון

מסבב מעודן וכשר

מקסימום נוחיות

הדר-הכרמל, חיפה

מלפון 4465

מגורים

מר מגדלבאום ותזמרתו

כשבת תה בשעה 5